

Sex hinder för politiska reformer

Johannes Lindvall

Lunds universitet

SNS den 6 maj 2021

Två sätt att genomföra reformer

Två sätt att genomföra reformer

Reformer förutsätter att förlorarna ...

besegras

Två sätt att genomföra reformer

Reformer förutsätter att förlorarna ...

besegras,

vilket är vanligare i *majoritetsdemokratier*,

Två sätt att genomföra reformer

Reformer förutsätter att förlorarna ...

besegras,

vilket är vanligare i *majoritetsdemokratier*,

eller kompenseras

Två sätt att genomföra reformer

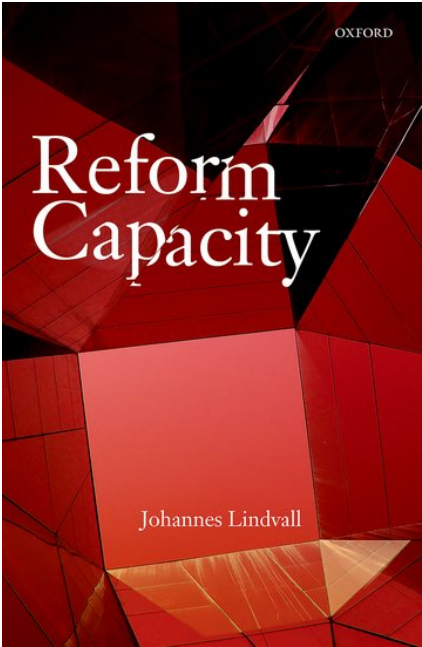
Reformer förutsätter att förlorarna ...

besegras,

vilket är vanligare i *majoritetsdemokratier*,

eller **kompenseras**,

vilket är vanligare i *proportionella demokratier*.

OXFORD

Reform Capacity

Johannes Lindvall

Hinder 1: Svårt med breda förhandlingslösningar

Hinder 1: Svårt med breda förhandlingslösningar

Avtal mellan Svenskt Näringsliv, PTK, Metall och Kommunal i december 2020:

Ändringar i turordningsreglerna, **men också satsningar på omställning, allmän visstid avskaffas, “hyvling” begränsas**

Hinder 1: Svårt med breda förhandlingslösningar

Avtal mellan Svenskt Näringsliv, PTK, Metall och Kommunal i december 2020:

Ändringar i turordningsreglerna, **men också satsningar på omställning, allmän visstid avskaffas, “hyvling” begränsas**

Kompromisser förutsätter att konflikter uppfattas som “ekonomiska” (mer–mindre) och inte som “religiösa” (antingen–eller)

Invandrings- och integrationsfrågorna ett tydligt exempel

Hinder 2: Svårt att kompensera effektivt

Hinder 2: Svårt att kompensera effektivt

Lättare att genomföra reformer om den offentliga förvaltningen är pålitlig och effektiv

Satsningar på aktiv arbetsmarknadspolitik **mindre vanliga i länder med mer korruption**

Hinder 2: Svårt att kompensera effektivt

Lättare att genomföra reformer om den offentliga förvaltningen är pålitlig och effektiv

Satsningar på aktiv arbetsmarknadspolitik **mindre vanliga i länder med mer korruption**

Svårare att genomföra reformer om den politiska makten är uppdelad

Arbetsmarknadspolitiska reformer **dröjde längre i Belgien** (federation) än i Nederländerna (enhetsstat)

Hinder 3: Höga politiska förhandlingskostnader

Hinder 3: Höga politiska förhandlingskostnader

Lättare att genomföra reformer **med färre partier**

Hinder 3: Höga politiska förhandlingskostnader

Lättare att genomföra reformer **med färre partier**

Lättare att genomföra reformer om de politiska beslutsfattarna känner varandra

USA: politiker som har **byggt relationer med politiska motståndare får igenom fler förslag**

Hinder 4: Höga åskådarkostnader

Hinder 4: Höga åskådarkostnader

“Sunshine laws” i USA på 1970- och 1980-talen **tycks ha bidragit till *gridlock* sedan dess**

Hinder 4: Höga åskådarkostnader

“Sunshine laws” i USA på 1970- och 1980-talen **tycks ha bidragit till *gridlock* sedan dess**

Transparensen under regeringsbildningen 2018–2019 **bidrog troligen till att processen blev så utdragen**

Hinder 4: Höga åskådarkostnader

“Sunshine laws” i USA på 1970- och 1980-talen **tycks ha bidragit till *gridlock* sedan dess**

Transparensen under regeringsbildningen 2018–2019 **bidrog troligen till att processen blev så utdragen**

Utskottens förhandlingar i riksdagen **ej öppna för media och allmänheten**

Hinder 5: Svårt att vinna trovärdighet på kort sikt

Hinder 5: Svårt att vinna trovärdighet på kort sikt

”Decemberavtalet” → ”Januariavtalet”: **procedurer snarare än sakpolitik**

Hinder 5: Svårt att vinna trovärdighet på kort sikt

”Decemberavtalet” → ”Januariavtalet”: **procedurer snarare än sakpolitik**

Politiskt sakkunniga i departementen som bevakar överenskommelser mellan partierna

Hinder 5: Svårt att vinna trovärdighet på kort sikt

”Decemberavtalet” → ”Januariavtalet”: **procedurer snarare än sakpolitik**

Politiskt sakkunniga i departementen som bevakar överenskommelser mellan partierna

Jämförande forskning om europeiska demokratier: partierna använder **utskotten och parlamentets kontrollmakt** för att **bevaka överenskommelser**

Hinder 6: Svårt att vinna trovärdighet på lång sikt

Hinder 6: Svårt att vinna trovärdighet på lång sikt

Det var **LO:s två största förbund** som anslöt sig till LAS-avtalet

Hinder 6: Svårt att vinna trovärdighet på lång sikt

Det var **LO:s två största förbund** som anslöt sig till LAS-avtalet

Frankrike: reformer av arbetsrätten under Sarkozy och Macron
förutsatte **nya institutioner som garanterade fackföreningarnas
inflytande**

Slutsatser

Slutsatser

Förutsättningarna för reformer i Sverige i flera avseenden goda

Litet land, effektiv och självständig statsförvaltning,
fasta, starka riksdagsutskott, historia av kompromisser

Slutsatser

Förutsättningarna för reformer i Sverige i flera avseenden goda

Litet land, effektiv och självständig statsförvaltning,
fasta, starka riksdagsutskott, historia av kompromisser

Men det finns problem

Oförsonliga konflikter om t.ex. invandring, makten
mer uppdelad, färre kontaktytor av typen
parlamentariska utredningar